

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 11.10.2021 г.

С Определение № 60087 от 22.06.2021 г. по гр. д. № 1541/2021 г. на състав на Първо гражданско отделение на ВКС, на основание чл. 292 ГПК, е спрял производството по делото и е предложил на Общото събрание на Гражданска колегия да постанови тълкувателно решение по следния въпрос:

„Може ли съсобственик да предяви отрицателен установителен иск за собственост за идеални части от имота, надхвърлящи собствената му идеална част?“

Произнасянето на ОСГК с тълкувателно решение по този въпрос се налага, поради наличието на противоречива практика на състави на Върховния касационен съд.

С Решение № 35 от 05.03.2019 г. на ВКС по гр. д. № 1845/2018 г., I г. о., е прието, че ищцата, която заявява собственически права върху 1/50 ид. част от съсобствен имот, няма правен интерес да иска отричане на собствеността на ответниците върху останалите 49/50 ид. части от имота. Претендираните от ответниците 49/50 ид. ч. от имота не засягат по никакъв начин притежаваните от ищцата права върху 1/50 ид. ч. от имота, поради което предявеният отрицателен установителен иск за собственост на тези 49/50 ид. ч. от имота е недопустим поради липса на правен интерес.

В Решение № 130 от 04.01.2021 г. на ВКС по гр. д. № 746/2020 г., I г. о., е прието обратното. Касационното обжалване по това дело е допуснато на основание чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК по въпроса налице ли е правен интерес от предявяване на отрицателен установителен иск за собственост върху идеални части от поземлен имот, които не се застъпват със собствените на ищеца идеални части от имота. Като се е позовал на практика на ВКС – Решение № 213 от 3.10.2014 г. по гр. д. № 2881/2014 г., I г. о., Решение № 162 от 9.07.2012 г. по гр. д. № 1260/2011 г., 2 г. о., Решение № 59 от 17.07.2019 г. по гр. д. № 2214/2018 г., I г. о. и Решение № 68 от 24.07.2018 г. по гр. д. № 2767/2017 г. на ВКС, 2 г. о., тричленният състав е приел, че когато и двете спорещи страни са се снабдили с констативни нотариални актове за право на собственост върху идеални части, без правата им да се застъпват, за ищеца ще е налице правен интерес от предявяване на отрицателен установителен иск по отношение на частта от правата на ответника, за които последният се е снабдил с нотариален акт и които се отричат от ищеца. За съсобственика не е без значение кой е

сътитиуляр на правото на собственост, наред с него, и каква е квотата му в съсобствеността, тъй като това касае упражняването на правомощията, произтичащи от правото му на собственост върху притежаваната идеална част от вещта и включени в съдържанието на това право. От значение е във вътрешните отношения с останалите съсобственици, свързани с използването, управлението, поддържането, подобряването и т. н. на общата вещ, уредени в чл. 30 - чл. 32 ЗС и чл. 41 ЗС , от значение е за законосъобразното упражняване правото му на разпореждане чрез продажба на трето лице с притежаваната от него идеална част (следва да е наясно спрямо кого да изпълни задължението си по чл. 33 ЗС), от значение е за законосъобразното и валидно упражняване на правото му на ликвидирание съсобствеността чрез делба на общата вещ, уредено в чл. 34 ЗС , съотв. чл. 69 ЗН , за законосъобразното упражняване на правата на наследниците да се разпоредят с наследената вещ (предвид опасността разпоредителната сделка да се окаже недействителна по чл. 76 ЗН) и др. Затова, за съсобственика ще е налице правен интерес да отрече със сила на пресъдено нещо претендиращи от ответника права върху идеални части от имота или размера им дори ако същите не се застъпват с идеалните части на ищеца. Правният интерес от отрицателния установителен иск за собственост се разкрива и от процесуалното поведение на ответника, когато същият продължава да претендира отричаното от ищеца право на съсобственост върху идеална част от имота. По съществуването на правния спор е прието, че с предявения положителен установителен иск за собственост на 45/100 ид. части от имота ищите бранят собствените си права, но имат правен интерес и от отрицателния установителен иск за останалите 55/100 ид. части от същия имот, след като твърдят, че ответникът, който се е снабдил с нотариален акт за собственост на тези идеални части, в действителност не е техен собственик.

С оглед горното и доколкото поставеният въпрос ангажира компетентността на Гражданска колегия, и на основание чл. 124, ал. 1, т.1 ЗСВ и чл. 128, ал. 1 ЗСВ се налага да се образува тълкувателно дело на Гражданска колегия на ВКС.

Предвид изложеното,

Р А З П О Р Е Ж Д А М:

I. Да се образува т. д. № 3/2021 г. по описа на ВКС, Гражданска колегия, за приемане на тълкувателно решение по въпроса:

Може ли съсобственик да предяви отрицателен установителен иск за собственост за идеални части от имота, надхвърлящи собствената му идеална част?

II. Определям комисия за изготвяне на проект за тълкувателно решение по т. д. № 3/2021 г. на ОСГК в състав:

- съдия Албена Бонева,
- съдия Здравка Първанова, докладчик,
- съдия Веселка Марева.

III. Делото да се докладва на комисията за предприемане на действия по т. 7 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на ВКС.

IV. Настоящото разпореждане, заедно с Определение № 60087 от 22.06.2021 г. по гр. д. № 1541/2021 г. на 1-во г.о. на ВКС, да се публикуват на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“.

**ДАРИЯ ПРОДАНОВА –
ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
/съгласно Заповед № 955/04.10.2021 г./**